

Datum 2021-05-05
Diarienummer 0537/21

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sf@regeringskansliet.se
Diarienummer S2021/02250

Göteborgs Stads yttrande över promemorian – Konsekvenser av justerade åldersgränser i pensionssystemet och i andra trygghetssystem (S2021/02250)

Promemorian Konsekvenser av justerade åldersgränser i pensionssystemet och i andra trygghetssystem beskrivs genom olika beräkningsexempel av individernas disponibla inkomst utifrån höjda åldersgränser. Promemorian belyser konsekvenser av den framtida höjningen av pensionsåldersgränserna samt pensionsrelaterade socialförsäkringssystem, skattesystem och socialavgiftssystem år 2023 och 2026. Beräkningarna visar att individens livsvariga disponibla inkomst ökar när individen förlänger sitt arbetsliv utifrån de höjda åldersgränserna. Göteborgs Stad ställer sig positiv till ett förlängt arbetsliv där våra medarbetare får en högre livsvarig disponibel inkomst vid följsamhet av de höjda åldersgränserna. Incitamentet att arbeta längre kommer successivt att stärkas.

Göteborgs Stad anser att det är viktigt att det finns en följsamhet i alla system utifrån höjda åldersgränser för de pensionsrelaterade socialförsäkringssystem, skattesystem och socialavgiftssystem. Genom följsamhet av åldersgränserna i alla system kan 65 års normen för pensionering successivt ersättas med en följsamhet utifrån riktåldern för våra medarbetare. För Göteborgs Stads del innebär ett förlängt arbetsliv en positiv effekt för vår kompetensförsörjning.

Individer som omfattas av garantipension och väljer att gå i pension före uttagsrätt av garantipension kommer att få en lägre livsvarig disponibel inkomst. Även om det är en mindre påverkan cirka 70 kronor per månad belyser exemplet att den livsvariga inkomsten påverkas när individen inte förlänger sitt arbetsliv.

För att medarbetare i Göteborgs Stad ska orka arbeta längre är det viktigt att främja en god arbetsmiljö och arbeta aktivt med omställning.

Ekonomiska konsekvenser

Kommunernas skatteintäkter ökar när fler förlänger sitt arbetsliv. Antal individer med förhöjt grundavdrag minskar när åldersgränsen höjs vilket ger kommunerna ytterligare skatteintäkter. Den senare ökningen av skatteintäkter innebär dock att statsbidragen minskar i motsvarande grad.

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Marina Johansson (S), Karin Pleijel (MP), Martin Wannholt (D) och ordföranden Axel Josefson (M) yrkade att kommunstyrelsens yttrande skulle ha den lydelse som anges ovan, enligt stadsledningskontorets förslag. Vidare yrkade Marina Johansson (S), Karin Pleijel (MP) och ordföranden Axel Josefson (M) avslag på yrkande från V den 30 april 2021 (bilaga A).

Daniel Bernmar (V) yrkade att kommunstyrelsens yttrande skulle ha den lydelse som framgår av yrkande från V den 30 april 2021 (bilaga A).

Kommunstyrelsen beslutade utan omröstning att bifalla Marina Johanssons m.fl. yrkande.

Jörgen Fogelklou (SD) anmälde att han inte deltog i beslutet.

Representanterna från D antecknade som yttrande en skrivelse från den 30 april 2021 (bilaga B).

Representanterna från S antecknade som yttrande en skrivelse från den 4 maj 2021 (bilaga C).

Jörgen Fogelklou (SD) antecknade som yttrande en skrivelse från den 1 maj 2021 (bilaga D).

Göteborg den 5 maj 2021
GÖTEBORGS KOMMUNSTYRELSE

Axel Josefson

Mathias Sköld

Yrkande angående – Remiss från Socialdepartementet - Konsekvenser av justerade åldersgränser i pensionssystemet och i andra trygghetssystem (S2021/02250).

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Yttrande beträffande promemorian Konsekvenser av justerade åldersgränser i pensionssystemet och i andra trygghetssystem, i enlighet med nedanstående skrivning, översänds till Socialdepartementet.

Yrkandet

Promemorian Konsekvenser av justerade åldersgränser i pensionssystemet och i andra trygghetssystem beskrivs genom olika beräkningsexempel av individernas disponibla inkomst utifrån höjda åldersgränser. Promemorian belyser konsekvenser av den framtida höjningen av pensionsåldersgränserna samt pensionsrelaterade socialförsäkringssystem, skattesystem och socialavgiftssystem år 2023 och 2026. Beräkningarna visar att individens livsvariga disponibla inkomst ökar när individen förlänger sitt arbetsliv utifrån de höjda åldersgränserna. Det finns dock brister i promemorians analys av värdet av den ökade disponibla inkomsten utifrån de potentiellt skadliga effekterna på människors hälsa, och hur en senarelagd pension skulle drabba främst kvinnor och arbetare. Det bör finnas möjligheter för de som vill gå i pension senare, men inte en skyldighet för de som redan idag inte orkar ett helt arbetsliv. Ur ett ekonomiskt perspektiv kan det ha positiva effekter för kommunen med ökade skatteintäkter genom förlängt arbetsliv för några, men det är mycket oklart vilka ökade kostnader kommunen skulle ha i form av ökad ohälsa och sjukskrivningar för andra.

Göteborgs Stad är därför kritiska till förslagen att höja åldersgränserna. Det är alldeles för många med slitsamma yrken som inte klarar att arbeta ens till den pensionsålder som gäller idag. Inom fackförbundet Kommunal orkar medlemmarna idag jobba i snitt fram tills de är 63 år och den faktiska pensionsåldern i flera LO-yrken ligger på 61-62 år. Enligt Kommunals

beräkningar ger varje enskilt år efter 66 års ålder mellan 139 och 203 kronor mer i månaden i disponibel inkomst.

Pensionssystemet måste garantera ekonomisk trygghet åt alla. Det ska vara förutsägbart så att man i god tid kan räkna ut hur stor pensionen blir. Nuvarande pensionssystem har misslyckats med sin uppgift att se till att de som arbetat ett helt yrkesliv ska kunna leva ett gott och värdigt liv. Skillnaderna mellan kvinnors och mäns pensioner är stora och hälften av alla kvinnor tvingas ta ut garantipension till någon del för att klara sig. En viktig fråga på kort sikt är därför att höja garantipensionen. Garantipensionen bör också inkomstindexeras så att den följer med inkomstutvecklingen i samhället.

Pensionssystemet gynnar höginkomsttagare som kan arbeta länge. De flesta kommer dock få allt lägre pensioner. Kommunalarbetare och industriarbetare beräknas få under 50 procent av sin slutlön.

En av de viktigaste orsakerna till skillnaderna mellan mäns och kvinnors pensioner är att kvinnor tar ett större ansvar för barn och hem, vilket ger kvinnor lägre inkomster. Kvinnor tar ut längre föräldraledighet, har större andel deltidsarbete och är oftare sjukskrivna. Pensionsrätterna bör därför baseras på den bakomliggande inkomsten när du är sjuk eller föräldraledig och inte på den faktiska inkomst du får.

Yttrande ang Remiss från Socialdepartementet – Konsekvenser av justerade åldersgränser i pensionssystemet och i andra trygghetssystem

Demokraterna saknar en viktig aspekt i både i promemorian och i Stadsledningskontorets yttrande; en analys av hur yrkesgrupper med slitsamma och ofta lågbetalda arbeten påverkas ekonomiskt av reformen.

Typfall 1 i promemorian, med ett långt arbetsliv, har en lönenivå långt över vad välfärdsyrkena normalt har och gynnas därmed av reformen. För typfall 3 däremot blir effekten av ett extra arbetsår endast marginellt positiv från 67 år, medan det minskade grundavdraget vid 66 år ger en kraftigt negativ effekt. Redan idag¹ är genomsnittlig pensionsålder för till exempel undersköterskor i Göteborgs Stad lägre än 65.

Det är i dagsläget inte ovanligt att individer som arbetat hela livet inom kommunala låglöneyrken knappt når upp över gränsen för garantipension. **Avståndet mellan den som arbetat i låglöneyrke och den som inte arbetat alls är fortfarande för kort.** Ett långt arbetsliv, inom exempelvis kommunala välfärdsyrken, måste premieras mycket bättre.

Det kan vidare befaras att senarelagd pensionsålder för dessa yrkesgrupper kan leda till sämre hälsa för individen, utökad belastning på sjukförsäkringssystemet, minskad attraktivitet för sådana yrken samt vidgade klyftor mellan pensionärsgrupper. Göteborgs Stad bör motsätta sig en sådan utveckling, då det berör några av stadens största yrkesgrupper och dessutom kan försvåra kompetensförsörjningen ytterligare.

Det saknas dessutom en analys av möjliga effekter av att åldersgränsen för full social avgift följer med upp till 67 år, då detta, i kombination med förlängt anställningsskydd, teoretiskt **kan leda till att äldre arbetskraft ratas på arbetsmarknaden.** Förutom sämre ekonomisk standard för individen kan det leda till färre sysselsatta och därmed minskade skatteintäkter.

Det är angeläget att båda dessa frågor omhändertas i det fortsatta arbetet.

---

¹ 2019

Yttrande angående – Remiss från Socialdepartementet -Konsekvenser av justerade åldersgränser i pensionssystemet och i andra trygghetssystem (S2021/02250)

Socialdemokraterna betraktar förslaget till stegvis höjning av pensionsåldern som en beklaglig men nödvändig förändring för att bibehålla det svenska välståndet och landets levnadsstandard. Den fallande försörjningskvoten utgör ett allvarligt hot mot själva grundfinansieringen av såväl välfärd som pensionsutbetalningar. När 2020-talet inleds arbetar bara hälften av svenskarna, och enligt prognoser befaras denna andel sjunka ytterligare under kommande år och årtionden. Att i detta läge fixera pensionsåldern vid nuvarande nivå – trots skillnader i arbetsförmåga och arbetslust – skulle stjälpa den svenska modellen och leda till en fattigare ålderdom för det stora flertalet.

Däremot behöver en större hänsyn tas till yrkeslivets olika karaktär. Förmågan att arbeta i de övre åldrarna är ojämnt fördelad och följer klassamhällets bestående skiktning: ett tydligt exempel på detta är att genomsnittsåldern för pension inom LO-yrken fortsatt är 61 år, samtidigt som den generella medelåldern för uttag av ålderspension stiger och antalet svenskar som arbetar efter 65 år har tredubblats sedan 2005. Slitsamma yrken, i såväl fysisk som psykisk bemärkelse, och ett tidigare arbetslivsinträde måste medge en lägre pensionsålder. Det rimliga vore därmed att utforma pensionssystemet på ett sådant sätt själva pensionsåldern differentieras utefter arbetslivets förutsättningar, utan att detta – som idag - innebär att människor som tvingas gå i pension vid tidigare ålder missgynnas ekonomiskt.

Det bör också betonas att arbete ska löna sig vid pensionering. Det så kallade respektavståndet, skillnaden mellan de lägsta pensionerna efter 40 års arbete i låglöneyrken och grundskyddet i den allmänna pensionen, måste öka väsentligt. Socialförsäkringsministern har vid flera tillfällen uttryckt sig i samma anda, och regeringen har valt att utreda höjd pensionsavgift i syfte att möjliggöra högre pensionsutbetalningar till de som har arbetat ett helt yrkesliv.

Slutligen kan vi konstatera att den sittande regeringen har vidtagit många åtgärder för att trygga människors ålderdom, där utfasningen av den orättvisa beskattningsskillnaden mellan pensionärer och förvärvsarbetande har varit särskilt viktig. Även framgent hoppas vi att regering och riksdag prioriterar konkreta förbättringar för pensionärskollektivet.

Yttrande angående – Konsekvenser av justerade åldersgränser i pensionssystemet och i andra trygghetssystem (S2021/02250)

Promemorian Konsekvenser av justerade åldersgränser i pensionssystemet och i andra trygghetssystem beskrivs genom olika beräkningsexempel av individernas disponibla inkomst utifrån höjda åldersgränser. Promemorian belyser konsekvenser av den framtida höjningen av pensionsåldersgränserna samt pensionsrelaterade socialförsäkringssystem, skattesystem och socialavgiftssystem år 2023 och 2026. Beräkningarna visar att individens livsvariga disponibla inkomst ökar när individen förlänger sitt arbetsliv utifrån de höjda åldersgränserna. Att fler närande och färre tärande år ger en högre både livsinkomst och pension är ett grundläggande faktum beträffande pensioner.

Fler yrkesverksamma år och färre år som pensionär att fördela den hoparbetade pensionen på, resulterar i en sammantaget högre pension och högre livsinkomst. Det är en självklarhet för alla med sakkunskap kring pensioner. Ett nationellt pensionssystem skall klara av att hantera såväl en mindre felbedömning av antagen livslängd för varje person som uppskattad avkastning under antagen livslängd.

Eventuella felbedömningar skall vara så pass lindriga att varken en höjning av pensionspremien som betalas in eller en höjning av pensionsåldern blir nödvändiga. Om så ändå blir fallet, är detta ett tecken på att systemet i grunden är felkonstruerat eller att pensionsmedel betalas ut till fler personer än antalet personer som betalat in till systemet.

Sverige har under lång tid haft ett välfungerande pensionssystem. Under senare årtionden har brister i systemet börjat uppstå och dessa har eskalerat ju närmare nutid man kommer.

För oss Sverigedemokrater blir det viktigt att påpeka att vissa yrken är betydligt mer belastande och sliter på kroppen - medan andra inte gör det i samma utsträckning alls. Vi kan inte ha ett system som tvingar in alla i att arbeta längre oavsett hur arbetsituationen ser ut på individnivå. Ett välfungerande pensionssystem klarar av att ta hänsyn till dessa faktorer.

Allt mer pekar på att det stora grundläggande felet med dagens pensionssystem inte är dess uppbyggnad utan dess överdrivna generositet. Pensionsmedel betalats ut till personer som inte betalat in, i sådan omfattning att ekonomin inte längre går ihop. Systemet blir underfinansierat. Att höja pensionsålder och/eller pensionspremien leder inte till bestående förbättringar, så länge relationen närande och tärande pensioner och år inte förbättras.

Sverigedemokraterna vill gärna se en handlingsplan med det konservativa blocket för ett regeringssamarbete vid nästa val och där bör pensionerna givetvis ingå. I vår budgetmotion från hösten 2020 på riksnivå, vill vi utreda om pensionsåldern kan återgå till tidigare nivå, ett spann mellan 61 – 67 år.

Vi vill även höja avgifterna till pensionssystemen. Idag betalas 17,21 % av lönen in till pensionen. Det är gravt underfinansierat och leder till att pensionen blir allt för låg när vi blir äldre. Enligt vår politik behöver pensionsavgiften höjas med upp till 3–4 procentenheter för att systemet ska kunna stärkas på sikt. En höjning av premier och/eller höjd pensionsålder kan förhoppningsvis undvikas om utflödet av ej berättigade pensioner ses över.

Vi ser det även som en nödvändighet att belysa frågan kring förhållandet mellan de som betalar in och de som tar emot medel. En led i detta är att diskutera igenom och se över regelverken runt att kunna kvalificera sig till olika välfärdssystem där pensionssystemet är en viktig del med betydande ekonomisk storlek.